

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΕΥΕΞΙΑ ΣΤΗΝ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗ.

Τρίγκα Κ., Κυρίτσης Η., Καζά Μ., Χουχουλής Κ., Τρίγκας Π., Ζιώγα Σ., Δουζδαμπάνης Π.

Κυανούς Σταυρός Πατρών, Μονάδα Χρόνιας Αιμοκάθαρσης

Εισαγωγή

Σκοπός μας ήταν να αξιολογήσουμε τον επιπολασμό της καταθλιπτικής συνδρομής και της αγχώδους διαταραχής, σε σχέση με την σωματική και ψυχική ευεξία σε ασθενείς με χρόνια νεφρική νόσο (ΧΝΝ) που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση (ΑΚ) και να συσχετίσουμε με κλινικές και εργαστηριακές μεταβλητές.

Υλικά και μέθοδοι

84 ασθενείς, 69.93 ετών, που υποβάλλονται σε ΑΚ για 43.10 μήνες, κλήθηκαν να συμπληρώσουν

- το 21 item Beck Depression Inventory (BDI) ερωτηματολόγιο που αφορά στην διερεύνηση της κατάθλιψης,
- το Generalized Anxiety Disorder questionnaire (GAD-7) για την γενικευμένη αγχώδη διαταραχή,
- το Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS) που αφορά τόσο στο άγχος όσο και στην κατάθλιψη και
- το Short Form Health Survey (SF-36), την σύντομη έρευνα σωματικής και ψυχικής ευεξίας.

i. Το Beck Depression Inventory (**BDI, BDI - II**), είναι ένα ερωτηματολόγιο πολλαπλής επιλογής, αυτο – αξιολόγησης και αποτελείται από 21 παραμέτρους. Αποτελεί, ένα από τα πιο ευρέως χρησιμοποιούμενα όργανα για τη μέτρηση της βαρύτητας της κατάθλιψης, από ψυχοδυναμικής άποψης ενώ βασίζεται λιγότερο στις σκέψεις του ασθενούς. Στη σημερινή του μορφή το ερωτηματολόγιο αποτελείται από παράγοντες που σχετίζονται με τα συμπτώματα της κατάθλιψης, όπως η απελπισία, ευερεθιστότητα, ενοχές ή αισθήματα αυτο-τιμωρίας, καθώς και σωματικά συμπτώματα όπως κόπωση, απώλεια βάρους και έλλειψη σεξουαλικού ενδιαφέροντος.

ii. Το ερωτηματολόγιο γενικευμένης αγχώδους διαταραχής (*Generalised Anxiety Disorder* **GAD - 7**) είναι ένα επικυρωμένο εργαλείο για τον εντοπισμό δυνητικών ασθενών που πάσχουν από συμπτώματα άγχους, ανησυχία, νευρικότητα, ευερεθιστότητα, δυσκολία συγκέντρωσης, μυϊκή ένταση, διαταραχές ύπνου και σύνδρομο κόπωσης.

iii. Το **HDAS** είναι μια κλίμακα αυτο-αξιολόγησης που αναπτύχθηκε για την ανίχνευση της κατάθλιψης και του άγχους στα ιατρικά εξωτερικά ιατρεία, σε ασθενείς τόσο με σωματικά όσο και ψυχικά προβλήματα. Έχει καλές ψυχομετρικές ιδιότητες όσον αφορά τη δομή, τις συσχετίσεις υποκατηγοριών, την ομοιογένεια και την εσωτερική συνοχή.

iv. Το SF-36 αποτελεί μία πολλαπλών χρήσεων, συνοπτική έρευνα για την υγεία. Καταλήγει σε ένα προφίλ 8 βαθμολογιών, που αφορούν στην λειτουργικότητα και την ευημερία, καθώς και σε ψυχομετρικούς δείκτες που βασίζονται στην σωματική και ψυχική υγεία.

Πίνακας 1: Παράμετροι που εξετάζονται με sf-36	
Σωματική ευεξία	Ψυχική ευεξία
Φυσική λειτουργία – Physical function (PF)	Ζωτικότητα – Vitality (VT)
Φυσική κατάσταση – Role physical (RP)	Κοινωνική λειτουργία – Social function (SF)
Σωματικό πόνο – Bodily pain (BP)	Συναισθηματική υγεία – Role emotional (RE)
Γενική κατάσταση υγείας – General health (GH)	Νοητική δραστηριότητα – Mental health (MH)

Αποτελέσματα

➤ Τα αποτελέσματα που αφορούσαν στην φυσική ευεξία Physical Component Summary (PCS) της SF - 36 έρευνας ήταν 34,11 και η μέση συνιστώσα ψυχικής υγείας Mental Component Summary (MCS) ήταν 41.14

➤ Αναδείχθηκε θετική συσχέτιση με την αύξηση σωματικού βάρους μεταξύ των συνεδριών αιμοκάθαρσης και των δεικτών BP (φυσικός πόνος) και RE (συναισθηματική υγεία).

➤ Επίσης αναδείχθηκε θετική συσχέτιση με υψηλότερη βαθμολογία στους άνδρες, σε σύγκριση με τις γυναίκες, για τον σωματικό πόνο (Bodily Pain - BP), την φυσική λειτουργία (Physical Function - PF) και για την φυσική κατάσταση.

➤ Επιπρόσθετα, η στατιστική ανάλυση - Mann Whitney U - έδειξε θετική συσχέτιση με υψηλότερη μέση βαθμολογία για τους μη διαβητικούς σε σύγκριση με τους διαβητικούς, για τις μέσες τιμές, του σωματικού πόνου (Bodily Pain - BP), την φυσική λειτουργία (Physical Function - PF) και την κοινωνική λειτουργία (Social Function - SF).

➤ Ο μέσος όρος της αγχώδους διαταραχής όπως αυτή αναδείχθηκε από το HADS ερωτηματολόγιο ήταν 12.60 ± 4.88 για το άγχος και 9.19 ± 5.40 για την κατάθλιψη, ο μέσος όρος των αποτελεσμάτων του GAD - 7 για το άγχος ήταν $7,58 \pm 5,65$ και η μέση τιμή για το BDI ερωτηματολόγιο που αφορά στην καταθλιπτική συνδρομή ήταν 20.27 ± 12.35 . Κατάθλιψη αναδείχθηκε σε ποσοστό μεγαλύτερο από 54 % και άγχος σε ποσοστό 33 % των ασθενών μας.

➤ Το μη παραμετρικό Spearman test έδειξε ότι το:

BDI συσχετίζεται αρνητικά και ισχυρά με τους δείκτες: PF, RP, BP, GH, VT, SF, RE, MH

HADS A συσχετίζεται αρνητικά και μεσαία με τους δείκτες: PF, BP, GH, VT, SF, RE, MH

HADS D συσχετίζεται αρνητικά και ισχυρά με τους δείκτες GH & VT και συσχετίζεται μεσαία με τους υπόλοιπους δείκτες: PF, RP, BP, GH, VT, SE, RE, MH

GAD-7 συσχετίζεται αρνητικά και όχι ισχυρά με τους δείκτες: PF, GH, RE, MH

Συμπεράσματα

Η επηρεασμένη σωματική και ψυχική ευεξία στους ασθενείς υπό αιμοκάθαρση, ήταν κάτι το αναμενόμενο και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη με σκοπό την διάγνωση και αντιμετώπιση τυχόν ψυχικών διαταραχών. Παραδόξως, αναδείχθηκε λιγότερη υποκειμενική ευεξία σε μη διαβητικούς ασθενείς με ΧΝΑ όσον αφορά το σωματικό πόνο, την φυσική λειτουργία και την κοινωνικότητα.

Βιβλιογραφία

1. Hoffmann DL, Dukes EM, witschen HU. Human and economic burden of generalized anxiety disorder. *Depress Anxiety*. 2008;25:72-90

2. FERROZE u. ET AL (2012) Anxiety and depression in maintenance dialysis patients : preliminary data of a cross-sectional study and brief literature review. *J. Ren Nutr* 22(1) 207-210

SF-36® Health Survey Scoring Demonstration

This survey asks for your views about your health. This information will help you keep track of how you feel and how well you are able to do your usual activities.

Answer every question by selecting the answer as indicated. If you are unsure about how to answer a question, please give the best answer you can.

1. In general, would you say your health is:

Excellent Very good Good Fair Poor

2. Compared to one year ago, how would you rate your health in general?

Much better Same as last year About the same Much worse No change at all

3. The following questions are about activities you might do during a typical day. Does your health interfere with your ability to do these activities?

Yes, a lot Yes, a little No, not at all

4. During the past 4 weeks, how often have you had any of the following problems with your work or other regular daily activities as a result of your physical health?

Very often Often A little or none of the time Not at all

5. During the past 4 weeks, how much of the time have you had your physical health or emotional problems interfere with your social activities (like visiting friends, relatives, etc.)?

All of the time Most of the time A little of the time None of the time

6. How TRUE or FALSE is each of the following statements for you?

Definitely true Mostly true Don't know Mostly false Definitely false

7. I seem to get sick a little easier than other people

8. I am as healthy as anybody I know

9. I expect my health to get worse

10. My health is excellent

Thank you for completing these questions!

Score the survey | Reset the survey form

8. During the past 4 weeks, how much did pain interfere with your normal work (including both work outside the home and housework)?

Not at all A little bit Moderately Quite a bit Extremely

9. These questions are about how you feel and how things have been with you during the past 4 weeks. For each question, please give the one answer that comes closest to the way you have been feeling.

How much of the time during the past 4 weeks...

All of the time Most of the time A little of the time None of the time

10. Did you feel full of pep?

11. Have you been a very nervous person?

12. Have you felt so down in the dumps that nothing could cheer you up?

13. Have you felt calm and peaceful?

14. Did you have a lot of energy?

15. Have you felt downhearted and blue?

16. Did you feel worn out?

17. Have you been a happy person?

18. Did you feel tired?

19. During the past 4 weeks, how much of the time have you had your physical health or emotional problems interfere with your social activities (like visiting friends, relatives, etc.)?

All of the time Most of the time A little of the time None of the time

20. How TRUE or FALSE is each of the following statements for you?

Definitely true Mostly true Don't know Mostly false Definitely false

a. I seem to get sick a little easier than other people

b. I am as healthy as anybody I know

c. I expect my health to get worse

d. My health is excellent

Thank you for completing these questions!

Score the survey | Reset the survey form